

СЕКЦІЯ 4

ЕКОНОМІЧНА ТА ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ НЕДОБРОЗИЧЛИВОЇ ПОДАТКОВОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

*Солдатенко Оксана Володимирівна,
д.ю.н., професор Військовий
інститут Київського національного
університету ім. Т. Шевченка*

РІШЕННЯ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ В ПОДАТКОВИХ СПОРАХ У КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Якщо звернутися до тексту Концепції забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.08.2012 р. № 569-р [1], то у ній, крім іншого, йдеться як про один із чинників, що можуть призвести до створення внутрішніх загроз національній безпеці – нестабільність та недосконалість правового регулювання у фінансовій сфері, а також – про необхідність в удосконаленні нормативно-правової бази у податковій сфері. Крім того, негативні тенденції у фінансовій сфері можуть поглиблюватися діяльністю судової системи, оскільки Висновки Верховного Суду (далі – ВС) повинні враховуватись при застосуванні норм права у подібних правовідносинах відповідно до підпункту 8 пункту 1 розділу VII “Перехідні положення” Кодексу адміністративного судочинства України [2].

З метою створення нового ВС упродовж 2016 та 2017 рр. проводився відкритий конкурс на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі ВСУ, 113 з яких 11.11.2017 р. склали присягу. Президент України П. Порошенко заявив “Я чесно вам хочу сказати – я вірю в новий Верховний суд. Я вірю, що все у нас вийде” [3].

За період діяльності так званого нового ВС ним ухвалено декілька рішень (станом на 01.02.2018 р. близько 15), зокрема щодо:

– матеріалів документальної позапланової перевірки, проведеної на виконання постанови слідчого, які можуть бути підставою для прийняття

податкового повідомлення-рішення тільки після винесення судом обвинувального вироку, що набрав законної сили, або винесення рішення про закриття кримінальної справи за nereабілітуючими підставами (справа № 2а/1270/8688/12);

- неправомірності та скасування податкового повідомлення-рішення, прийнятого на підставі незаконної перевірки;

- незаконності наказу про проведення планової перевірки – у разі допущення помилок при складенні плану-графіка проведення перевірок;

- неможливості бути легалізованими господарських операцій підприємств зі статусом фіктивних, нелегальних, навіть за умови формального підтвердження документами бухгалтерського обліку (справа № 2а-7075/12/2670);

- неможливості прийняття до податкового обліку документів, підписаних директором контрагента, якого амністували (справа № 2а-1870/5800/12);

- несплати у 2015 році транспортного податку, який передбачено Податковим кодексом України (далі – ПКУ) у цьому ж році, а можливості його стягнення тільки з 2016 року;

- неналежності доказу, який доводить або спростовує реальність вчинення господарських операцій, за наявності факту неможливості проведення перевірки, звірки контрагентів платника податків, оскільки це засвідчує виключно неможливість їх проведення;

- відсутності підстав для застосування штрафу за порушення граничних термінів реєстрації податкової накладної не з вини платника податків;

- відсутності підстав для застосування штрафу при поданні уточнених декларацій про зарахування від'ємного значення різниці поточного звітного періоду у зменшення сум податкового боргу, яке не є сплатою сум грошового зобов'язання, бо об'єкт застосування штрафу за статтею 126 ПКУ – несвоєчасно сплачена сума грошового зобов'язання;

- як підстави для фінансової відповідальності подання до контролюючого органу податкової звітності (форма 1-ДФ) з неправильним зазначенням ідентифікаційного коду особи, на користь якої такий дохід виплачено, оскільки така помилка фактично означає зміну платника податку (справа № 808/7876/14);

- неможливості притягнення до відповідальності за несвоєчасне подання декларації якщо у платника немає обов'язку декларувати відповідний об'єкт [4].

Що насторожує у прийнятті/винесенні ВС нібито доцільних рішень/постанов? Те, що: 1) не дотримано встановлені законом строки утворення нового ВС; 2) відсутній акт уповноваженого органу (Президента України) про утворення ВС; 3) склад нового ВС призначено з порушенням встановлених законом строків; 4) склад Великої палати ВС сформовано у меншій кількості, ніж визначено відповідним законом [5, с. 5–6]. Усе перераховане може призвести до сумнівів у легітимності вже ухвалених рішень, а отже, у зв'язку з обов'язковістю урахування висновків ВС при застосуванні норм права у подібних правовідносинах – до нестабільності та недосконалості правового регулювання у податковій сфері та як наслідок – до появи чинника, що загрожує національній безпеці у фінансовій сфері.

Список використаних джерел

1. Концепція забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.08.2012 р. № 569-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/569-2012-p>.
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
3. Присягу склали 113 суддів нового Верховного суду. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.pravda.com.ua/news/2017/11/11/7161774/>.
4. Огляд судової практики Верховного Суду у податкових спорах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://taxlink.ua/ua/news/pershi-pidsumki-roboti-verhovnogo-sudu.htm>.
5. Аналіз створення нового Верховного Суду. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dejure.foundation/wp-content/uploads/2018/01/Аналіз-створення-нового-Верховного-Суду_повний.pdf.